

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 115. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hcaeventyr07val-shoot-idm139890597830320.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VII kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

127.2*en gammel Mening*] såvel i Oehlenschlägers *Langelands-Reise* (1805) som i Heibergs Kong Salomon og Jørgen Hattemager (1825) tales nedsættende om Korsør, jvf. også O.T.: »Vi komme tidsnok til det kjedsommelige Korsør!« (42). Efter udgivelsen af O.T. 21.4.1836 skriver A til Signe Læssøe 3.7.1836: »I Korsør bad man mig, at jeg i næste Roman vilde sige et godt Ord for deres By, som alle Digtere vare saa slemme ved, og jeg har lovet det« (BfA I 340). Løftet blev dog ikke indfriet i KES, men først her i eventyret. - **4***en Digter*] Jens Baggesen (1764-1826). - **5***et Skib rundt om Jorden*] iflg. *Fædrelandet* 10.3., 7.4. og 24.5.1842 planlagde et handelshus i Korsør en jordomrejse med et nybygget barkskib. På rejsen, der skulle vare to år, kunne medtages 20-30 passagerer, og afrejsen skulle finde sted 1.10.1842. Planen vakte stor opsigt i udlandet, og såvel den danske som den preussiske konge lovede at sende naturforskere med på ekspeditionen. Ideen blev imidlertid aldrig realiseret, formentlig fordi der ikke meldte sig 116 passagerer nok til at finansiere foretagendet. Når A nu hentyder til fiaskoen, skyldtes det sikkert P.L.Møller, der indleder sin begejstrede anmeldelse af EDB i *Nye Intelligensblade* 29.5.1842 med disse ord: »Naar der udrustes Skibe til at omseile Jorden, er man i Almindelighed strax ivrig for at faae et Par Naturforskere med, som kunne drage Omsorg for at en saadan Reise [...] ogsaa kan bringe Udbytte, som man siger, for »Videnskaben«. Det er underligt, at man aldrig er faldet paa at engagere en Digter til at reise med, som ved Opfattelse af den ydre Natur og Menneskelivet, i deres Storhed og rige Afvexling, kunde medbringe et langt betydeligere Udbytte for Nationens Dannelse og Forædling, end den tørre systematiske Analyse af isolerede Gjenstande, som sædvanlig er Frugten af Naturforskerens Deeltagelse i en saadan Reise. Skulde denne Anskuelse nogensinde hos os finde Gjenklang, vide vi i Sandhed ingen Digter, som vi til dette Øiemed mere vilde anbefale, end Hr. H.C.Andersen.« Anmeldelsen blev genoptrykt med ændringer i P. L. Møllers *Kritiske Skizzer* I.1847.171ff. Iøvrigt havde A selv set skibet, jvf. *Dagbøger* 3.8.1842: »Gik Kl 10 1/2 over Beltet, saa Verdens Omseileren, (Vendt)« (II 286). - **6-7***lige ved Porten ... Roser*] en privat have med sjældne blomster lige ved byporten, som offentligheden havde adgang til, er omtalt af flere i samtiden, bl.a. Carl Bagger. Hans Mathiesens rosen-planteskole, i sin tid Nordens største, blev først grundlagt 1854. - **14***Hroar*] da. sagnkonge; tillægges pga. navneligheden grundlæggelsen af Roskilde (opr. Hroars kilde). - **16***alle Danmarks Konger og Dronninger*] siden 985 er 37 konger og dronninger begravet i Roskilde Domkirke. - **19***Stænderne*] ved indførelsen af rådgivende stænderforsamlinger i 1834 fik øernes forsamling sæde i Palæet i Roskilde. - **26***noget Morsomt af Holbergs Comedier*] allusion til Jacobs replik i Erasmus Montanus II 5 om hans lærde broder, der ikke afsig selv kan mærke, at det regner. Iøvrigt også allusion til Holbergs tilknytning til Sorø, idet han testamenterede sin formue til akademiet og er begravet i Sorø kirke. - **27***Valdemar og Absalon*] Valdemar d. Store og Absalon (1128-1202) voksede op som fostbrødre i Fjenneslev uden for Sorø. Absalons grav er i Sorø kirke. - **29***koax*] se n.t. I 54.19. - **29-30***det er vaadt ... i Sorø*] sml. A.s syn på Sorø og Korsør i brev til Henriette Wulff 14.7.1843: »uden disse to Familier [: Ingemanns og Hauchs] er denne By [:Sorø] mig utaaelig med samt sin udskegnede Natur; her er en Kloster-Ensomhed, en skimmelgrøn Celle synes mig denne Moseplet! nei saa heller leve og dø i Korsør, der skyller dog Havet op paa de nøgne Stene, der skingrer Posthornet og Folk er altid paa Vandring; Vandring er Liv!« (BHW I 335). - **33-34***en Flaske ... ud igjen*] på den tid var der ingen vej gennem Sorø; man kørte ind og ud af byen ad samme vej. Billedet er iøvrigt et lån fra Carl Bagger, der 31.10.1827 i et brev fra Sorø skriver: »O Jammer, O Rædsel, i sit eet og 117 tyvende Flammeaar [...] levende at nedputtes i en veltildet Tranflaske« (BtA 596f; jvf. også BEC I 273). - **34***Maller*] mallen (*Silurus glams*), en af Europas største ferskvandsfisk, levede tidligere i Sorø sø, hvor det sidste eksemplar (på 12 1/2 kg) blev fanget 1799. På A.s tid mente man, at den var importeret til Sorø af cisterciensermunkene. - **34***friske rødmossede Dreng*] eleverne ved Sorø Akademi; jvf. Carl Baggers selvkaraktistik i brevet af 31.10.1827: »et uskyldigt, rødmossed Æble« (BtA 596).